

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 Febr. 1872, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående beviljande af statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering i Strengnäs efter den staden under April månad 1874 öfvergångna brand.

(R. A.)

Sedan Kongl. Maj:t, efter den uti staden Strengnäs den 17 sistlidne April timade betydliga eldsvåda, under den 18 derpå följande Augusti i nåder fastställt uppgjort förslag och plan till reglering af torg, gator och tomter i nämnda stad, att bringas till verkställighet i den mån sådant utan förnärmande af enskildes rätt kunde ega rum, samt stadens magistrat, uti en till Kongl. Maj:t ställd, af Kongl. Maj:ts Befälningshafvande i Nyköpings län förordad, underdånig ansökan, å stadens innevänares vägnar gjord framställning om erhållande af statsbidrag till betäckande af kostnaderna för stadens reglering i öfverensstämmelse med den i nåder fastställda planen, har Kongl. Maj:t uti ofvanberörda nådiga proposition (införd under N:o 2 i 1:sta samlingen af Bihaget till Riksdagens Protokoll), enär, med hänsyn till ej mindre stadens ringa folkmängd och rörelse, än äfven de stora förluster, som i följd af branden drabbat samhället, stadens innevänares syntes icke kunna utan understöd bestrida de kostnader, verkställandet af tomtregleringen samt de i sammanhang dermed erforderliga arbeten medföra, föreslagit Riksdagen, att åt staden Strengnäs bevilja och till utgående redan under innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisa *dels*, till gäldande af ersättning för den jord, som i följd af tomtregleringen måste af staden lösas, ett anslag utan återbetalningsskyldighet till ett belopp af 20,000 riksdaler *dels ock*, till gäldande af de med tomtregleringens genomförande förenade kostnader för utjemnande af nyutlagda Klostergatan, verkställande af nödiga sänkningar och fyllningar å an-

gränsande tomter, planering och stensättning, en försträckning till belopp af 30,000 riksdaler, i afseende å hvilket sednare belopp Kongl. Maj:t ansett att, i nära öfverensstämmelse med hvad vid liknande fall förut egt rum, borde stadgas :

1:o) att stadens röstberättigade innevånare skola genom dertill utsedde ombud å försträckningssumman afgifva sin till Riksgälds-kontoret eller ordres ställda skuldförbindelse, innefattande de af Riksdagen för försträckningens användande och återbetalning stadgade vilkor ;

2:o) att hvad utaf försträckningen icke blifvit hos Riksgälds-kontoret uttaget före slutet af år 1872 derefter icke må utbekommas ;

3:o) att det i Riksgälds-kontoret lyftade försträckningsbeloppet får utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till 1875 års slut, hvarefter och intilldess försträckningen blifvit till fullo godtgjord, sex procent å dess ursprungliga belopp borde till Riksgäldskontoret årligen återbetalas, deraf först beräknas och afgår ränta efter fyra för 100 å oguldet kapitalbelopp samt öfverskottet utgör afbetalning derå ;

4:o) att inbetalning af den uti nästföregående punkt omförmälda annuitet bör vid hvarje års slut verkställas, vid påföljd för underlåtenhet deraf, att å annuiteten beräknas laga ränta från förfalldagen ; dervid dock, derest annuiteten före den 16 Januari näst derpå följande år till Riksgälds-kontoret inkommer, samma betalning må anses vara inom behörig tid verkställd ; hvadan i sådant fall den sedan nyssnämnda månads början å annuiteten upplupna ränta eftergifves.

Af de till Utskottet öfverlemnade handlingar inhemtas, att, på sätt i den nådiga propositionen jemväl finnes anfördt, kostnaderna för stadens reglering enligt det uppgjorda förslaget skulle utgöra :

för inlösen af tomter i gamla staden till utvidgning och omläggning af gator och öppna platser	16,381, 72,
för inlösen af tomter, som till följd af gators omläggning ej kunna bebyggas	4,912, 70,
för utjemnande af nytlagda Kløstergatan samt verkställande af nödiga sänkningar och fyllningar å angränsande tomter	15,224, 00,
för ny planering och stensättning å åtskilliga gator och öppna platser i den afbrända stadsdelen	14,000, 00,
för stensättning och fyllning å strandvägen vid de afbrända tomterna	3,000, 00,
	<u> </u>
	eller tillsammans R:dr 53,518, 42.

Jemte det magistraten upplyst att vid ifrågavarande brand åbyggnaderna å 71 tomter blifvit lagda i aska och 11 andra gårdar mer eller mindre skadats, har magistraten uti sin ofvanberörda underdåniga ansökan hufvudsakligen anfördt :

att, enär uti förenämnda kostnadsförslag de tomter och tomtdelar, som borde lösas, upptagits endast till taxeringsvärdet samt tillökning i lösningssumman ej beräknats för de å tomterna kvarstående källrar, hvilka vid gatornas utvidning måste raseras, det beräknade kostnadsbeloppet antagligen komme att ej obetydligt ökas ;

att staden dessutom måste vidkännas särskild kostnad för uppförande af ett mera rymligt och tidsenligt rådhus, än det uppbrunna, och andra ej obetydliga utgifter, såsom för inköp af materiel i stället för sådan, som vid branden gått förlorad, landtmätararfvode, aflöning till expropriationsnämnd, hyresersättning till stadens tjenstemän, som mistat boställsrum, samt ökad fattigvårdsbidrag;

att sistnämnda utgifter, till hvilka medel måste genom uttaxering beredas, utgjorde en så stor tillökning i kommunalskatterna, som stadens skattskyldige innevånare kunde bära, helst kommunalskatterna redan uppingo till nära fyra gånger högre belopp än bevillningen;

att dessa skatter omöjligen kunde ytterligare förökas derhän, att de ens i någon mån försloge till betäckande af ifrågavarande kostnader, likasom utvägen att genom lån hos enskilde eller menigheter anskaffa erforderliga beloppet icke kunde med hopp om framgång anlitas af ett samhälle med så ringa näringslif, som Strengnäs;

samt att således för staden, om den skulle resa sig från ödeläggelsen, icke återstode annan utväg, än att anhålla om anslag och lån af allmänna medel, till hvilken anhållan staden desto heldre förväntade bifall, som ifrågavarande kostnader, för hvilka staden ej kunnat genom försäkring skyddas, härledde sig från den bestämmelse i lag, att gator uti trångbygda städer skola efter större eldsvådor utvidgas till visst minimum, innan staden på nytt får bebyggas, i följd hvaraf staden vore betagen möjligheten att ordna återuppbyggandet på sätt, som bäst öfverensstämde med stadens ringa tillgångar.

Ehuru den olycka, som öfvergått staden Strengnäs, onekligen är af den omfattande beskaffenhet, att framställningen om statsbidrag för bekostande af den för stadens återuppbyggande erforderliga tomtreglering måste behjertas, torde dock medel till dessa kostnaders bestridande åtminstone till någon del kunna och bära af stadens innevånare sjelfva anskaffas, och Utskottet får af sådan anledning hemställa,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning måtte så till vida bifallas, att Riksdagen, såsom bidrag till reglering af torg, gator och tomter i staden Strengnäs, efter den i April månad sistlidne år staden öfvergångna eldsvåda, beviljar och till utgående under innevarande år på Riksgälds-kontoret anvisar dels ett anslag utan återbetalningsskyldighet af tiotusen riksdaler, dels ock en försträckning till belopp af trettiotusen riksdaler;

hvarjemte Utskottet vidare hemställer,

att Riksdagen måtte godkänna de af Kongl. Maj:t i afseende å försträckningens utbekommande och återbetalning föreslagna vilkor och bestämmelser.

I händelse af bifall till hvad Utskottet sålunda hemställt,
torde Utskottet få sig uppdraget att derom meddela Fullmäktige
Riksgälds-kontoret behörig underrättelse.

Stockholm den 3 Februari 1872.

Arvid Fr:son Posse.

Reservationer:

Af Herrar, Friherre *F. A. Funck*, *F. Brusewitz*, *C. Petré*, *C. E. Casparsson*, Friherre *C. J. A. Skogman*, *E. M.* af *Klint*, Friherre *J. E. Stjernblad*, Grefve *C. Beckfriis*, Grefve *C. L. af Ugglas* och *P. O. Reutersvärd*, hvilka instämt uti Riksgälds-afdelningens tillstyrkan af bifall till Kongl. Maj:ts nådiga proposition.

Af Herrar *Liss Olof Larson*, *J. Rundbäck* och Friherre *J. Ericson*, hvilka ansett att Utskottet bort hemställa, det Riksdagen måtte för tomtregleringen m. m. i Strengnäs bevilja staden ett lån af femtiotusen riksdaler på de vilkor Kongl. Maj:t föreslagit.